

Moviments socials

INTERPRETACIONS I PROBLEMES METODOLÒGICS

El desenvolupament de la investigació sobre els moviments socials ha caminat una llarga singladura des de les tradicionals històries institucionals del moviment obrer. La història purament institucional s'ha vist desbordada per nous enfocaments que han posat de relleu la riquesa i complexitat d'aquest fenomen. Les motivacions de la seva existència, les xarxes socials que els sustenten, les identitats que es generen en el seu interior i els canvis culturals, socials i polítics que comporten han passat a ser camps d'anàlisi privilegiats de la història dels moviments socials durant les darreres dècades. Nous enfocaments que han comprès, alhora, una renovació teòrica i metodològica sense precedents i que han trobat el seu eix principal en la multidisciplinarietat i el debat encès entre diversos paradigmes interpretatius.

Tanmateix, constatem que l'eclosió investigadora no ha suposat la renovació de continguts en el marc de la necessària formació acadèmica. Les històries dels moviments socials que ofereixen les nostres universitats, en la majoria de casos, no van temàticament més enllà del moviment obrer, cronològicament, de la Segona Guerra Mundial, i metodològicament, d'una història institucional amb petites incursions a les cultures polítiques. Per tant, no donen una formació que inclogui en el seu si els principals debats teòrics i epistemològics de les darreres dècades.

És per això que des de la redacció de **Desafectos** ens plantejem dur a terme aquest seminari sobre teoria i metodologia de la investigació dels moviments socials. La seva pretensió no és fer un cicle d'història dels moviments socials, sinó crear un espai d'aprenentatge i difusió de les noves perspectives investigadores adreçat a investigadors, activistes i persones que tinguin un interès especial en les problemàtiques que planteja el coneixement d'aquest fenomen social. En aquest marc, les sessions s'articularen entorn el plantejament de problemes interpretatius i metodològics específics a partir d'una introducció prèvia sobre cada moviment social tractat.

MATERIALS PER A UNA HISTÒRIA RADICAL

Moviments socials

INTERPRETACIONS I PROBLEMES
METODOLÒGICS

www.historiacritica.org

Inscripcions:

Centre de Treball i Documentació
c/ Gran de Gràcia 130, pral. 1a
Tel.: 93 217 95 27 (de 19 a 21 h.)

Col·lectiu Desafectos
desafectos@historiacritica.org

Preu: 30 €

Seminari

novembre 2003 - febrer 2004

Totes les sessions començaran a les 10,30 h. al Centre de Treball i Documentació
c/ Gran de Gràcia 130, pral. 1a

El moviment social des de la perspectiva de l'acció col·lectiva

Des de fa més de dues dècades ha pres forma una aproximació interdisciplinària als moviments socials que se situa en la cruïlla on conflueixen la sociologia i la historiografia, a partir de l'obra de Charles Tilly, Sidney Tarrow, Doug McAdam i altres. Aquesta s'ha desenvolupat en diàleg crític amb la tradició postolsoniana i amb les teories dels «nous moviments socials» dels anys setanta, però s'ha caracteritzat per una major solidesa teòrica i conceptual, i per revifar la recerca empírica al voltant de la política popular. La sessió estarà dedicada a fer-ne una presentació, i a introduir els debats teòrics actuals en el camp dels estudis sobre el conflicte social i l'acció col·lectiva contenciosa.

1 de novembre de 2003

Ponent: Josep Garcia

La revolta remença: origen, desenvolupament i resolució

L'any 1462, les persones sotmeses a la servitud a Catalunya es van alçar en armes contra els senyors feudals tot i que els enfrontaments venien de lluny. Els remences, que havien de pagar la remença si volien obtenir la seva llibertat personal, van protagonitzar dos conflictes armats que teòricament van quedar resolts amb la Sentència Arbitral de Guadalupe dictada pel rei Ferran II l'any 1486. En la sessió analitzarem aquesta revolta.

15 de novembre de 2003

Ponent: Rosa Lluch Bramon

Moviments socials rurals a la fi de l'Antic Règim i durant la Revolució Liberal

Aproximació als moviments socials rurals entre 1750 i 1850 aplicant les metodologies històriques i sociològiques. Ens centrarem en l'anàlisi de dos d'aquests moviments: l'antisenyorial de finals del segle XVIII i començaments del XIX, i el contrarrevolucionari i antirrevolucionari del primer terç del segle XIX.

13 de desembre de 2003

Ponent: Ramon Arnabat

El moviment anticolonial: el cas del comunalisme indi

Aquesta sessió és una aproximació als moviments anticolonials com a moviments socials específics de l'àmbit no europeu durant l'època colonial. Es donarà una visió global dels aspectes historiogràfics i metodològics del seu estudi, però la sessió preveu una anàlisi en profunditat d'un d'aquests moviments en concret, el comunalisme indi, que barreja elements anticolonials, elements religiosos (contra els musulmans) i elements de classe (contra les classes altes indígenes).

10 de gener de 2004

Ponent: Josep Maria Fradera

El moviment obrer sota el franquisme. Conflictivitat econòmica o conflictivitat política?

El desenvolupament d'una conflictivitat obrera extraordinària en el marc d'un règim dictatorial ha portat a intentar explicar-ne els motius, i també la seva relació amb el règim polític, des d'interpretacions i aproximacions metodològiques diverses. L'observació d'aquestes diferents aproximacions a un mateix fenomen ens permetrà comprendre'l en major profunditat i observar les conseqüències que es deriven de l'elecció metodològica de cada investigador en la construcció dels paradigmes interpretatius.

24 de gener de 2004

Ponent: Xavier Domènech

www.historiacritica.org

**Totes les sessions començaran a les 10,30 h.
al Centre de Treball i Documentació
c/ Gran de Gràcia 130, pral. 1a**

Aproximacions al moviment feminista a Catalunya. Dificultats i reptes

A partir d'un cas concret (una recerca sobre el moviment feminista a les darreries del franquisme), la sessió es proposa explorar algunes de les dificultats a l'hora d'abordar l'estudi del moviment feminista al nostre país. A les dificultats d'ordre pràctic s'hi afegeixen les referides a la mateixa definició de l'objecte d'estudi: de què parlem quan ens referim al moviment feminista a Catalunya?, quins grups, organitzacions, ideologies poden considerar-se part del moviment feminista?, és imprescindible la dimensió política en la definició del feminisme?, quina relació guarda el feminisme amb els moviments de dones?

7 de febrer de 2004

Ponent: Mònica Nadal

Moviment veïnal i cultura obrera al tardofranquisme: propostes i problemes d'interpretació

Hi ha un acord general sobre el fet que el moviment veïnal va constituir, als darrers anys del franquisme, un dels àmbits principals de mobilització de sectors amplis de població. El moviment s'originà en barris de classe treballadora i, en moltes de les seves publicacions, expressà una forta identitat obrera i de barri i un seguit de valors solidaris, democràtics i crítics amb el capitalisme. ¿Reflecteixen aquests elements culturals un simple discurs «d'avantguardes» o responen al sorgiment d'una consciència de classe de la qual el barri seria, junt amb l'empresa, un àmbit primordial?

21 de febrer de 2004

Ponent: Ricard Martínez

Moviment ecologista

Dins dels coneguts com a «nous moviments socials», apareguts l'última meitat del segle XX, l'ecologisme s'ha erigit en un dels més importants. En aquesta darrera sessió ens aproximarem a l'anàlisi del moviment ecologista tant des d'una vessant teòrica com metodològica.

6 de març de 2004

Ponent: per confirmar